

STORA HUNDUDDEN
Varvsförening för KSSS och
SXKs Stockholmskrets

September 2025

Stora Hunduddens Varvsförening

MILJÖPOLICY

Miljöfarlig verksamhet

Den verksamhet som bedrivs på Stora Hunduddens Varvsförenings område är av sådan art att den lyder under miljöbalkens regler. I miljöbalken finns allmänna hänsynsregler som skall tillämpas av alla som bedriver någon form av miljöfarlig verksamhet, t.ex. en båtägare som målar sin båtbottnen eller konserverar sin motor. Hänsynsreglerna i miljöbalken omfattar bland annat ett kunskapskrav, en försiktighetsprincip och en produktvalsprincip.

Kunskapskravet innebär att verksamhetsutövare, exempelvis båtägare, båtklubb eller varvsförening, har skyldighet att ha tillräcklig kunskap om vad som gäller för att skydda bland annat miljön, sig själv och andra människor.

Försiktighetsprincipen innebär det som namnet säger, bland annat att verksamhetsutövaren – så fort det finns misstanke om giftiga ämnen – skall förhindra att dessa riskerar att läcka ut i miljön vid såväl målning som rengöring och borttagning av båtbottnfärg.

Produktvalsprincipen innebär som namnet antyder att man skall välja produkter med omsorg, dvs. i vårt fall helst biocidfria båtbottnfärger och miljövänliga produkter i övrigt.

Stora Hunduddens Varvsförening (fortsättningsvis Varvsföreningen) och båtägarna är således skyldiga att säkerställa att verksamheten på varvet inte orsakar problem och skada för människors hälsa eller miljön. Man kan säkert utgå från att den mark på vilken Varvsföreningen nu bedriver sin verksamhet redan är skadad men det får inte hindra föreningen och båtägarna som har sina båtar på varvet att för framtiden vidta alla de åtgärder som är möjliga för att inte göra större skada. Varvsföreningen skulle i en framtid kunna få krav riktat till sig om att sanera den mark som vi nu arrenderar av Stockholms stad. SBU (Svenska Båtunionen) har börjat intressera sig för frågan. Enligt försiktighetsprincipen (se ovan) behöver såväl Varvsföreningen som båtägarna arbeta med att förebygga all spridning av föroreningar till vattenmiljön. Detta gäller både indirekt spridning från arbeten på varvsplan och från redan sjösatta båtar.

Förbindelse och försäkrar

Samtliga båtägare med båt på Varvsföreningens område (varvsplan och hamn) har undertecknat en förbindelse om att båtägaren är medveten om Miljöpolicy och dess innebörd och också en försäkrar om avsaknad av TBT på båtbottnen. Sedan år 2024 gäller försäkrar även otillåten biocidfärg, exempelvis västkustfärg. Alla båtägare – nya som gamla med plastbåt, träbåt eller aluminiumbåt – som har båt på Hundudden måste ha undertecknat såväl en förbindelse som en försäkrar. Undantagna från försäkrar är de båtägare vars båtar vid tidigare gemensam mätning visat sig vara TBT-fria.

Utfasning av giftiga båtbottnfärger

Stockholms stads miljöförvaltning ålade för flera år sedan Varvsföreningen att ta fram en utfasningsplan avseende otillåtna båtbottnfärger med målsättningen att samtliga båtar målade med TBT-färg skulle vara sanerade till år 2021. Detta anser sig Varvsföreningen ha uppnått.

I december 2023 informerade miljöförvaltningen oss om att vi måste redovisa vilka båtbottnfärger som används på alla båtar – plastbåtar, träbåtar och aluminiumbåtar – både de på varvsplanen och i vattnet i hamnen. Vi kommer därför fråga varje båtägare vid sjösättningen, exakt vilken färg/bottenbehandling man har och när den i så fall är påförd. En oriktig uppgift kan leda till straffansvar för den enskilde båtägaren.

Varvsföreningen har tidigare informerat om att det är förbjudet att påföra (måla) båtbottnfärger som innehåller biocider som inte är tillåtna i Östersjön/insjöar på vårt område. I övrigt har vi valt att avvakta ett kommande EU-beslut som kommer styra vilka färger som kommer vara tillåtna i framtiden. En process som vi misstänker kan ta ett par år.

Föreningen har tidigare i år (2025) uttryckt en rekommendation om att alla båtar bör vara biocidfria från och med 2027, men så länge är det bara TBT som måste saneras.

Om någon ny eller gammal båtägare på varvet vill ha besked om förekomst av TBT eller biocider har Svenska Båtunionen – SBU – ett samarbete med ett företag – ALS (<https://www.alsglobal.se>) – som analyserar skrapprover av båtbottnfärger. Eftersom Varvsföreningen via SMBF (Saltsjön-Mälarens Båtförbund) är medlem i SBU får båtägarna på Hundudden rabatt på analysprovet. Kontakta SBU via miljo@batunionen.se

För upplysning om XRF-mätning, mätning på hela båtbottnen av tenn, koppar, zink och bly, kan kontakt tas med miljo@hundudden.se.

Vad angår **spärrfärger** anser såväl miljöförvaltningen och Skrovmalet liksom SMBF att sådan inte bör användas även om ingen myndighet förbjudit användandet av spärrfärg. Inte heller Varvsföreningen rekommenderar användning av spärrfärg. Det finns för övrigt ingen kommun som hitintills har godkänt spärrfärg som ett alternativ till sanering av otillåten färg.

Viktigt att tänka på är att den båtbottnfärg du använder skall vara hård för att förhindra avfärgning på slingorna som används vid torr- och sjösättning. Mer om bottenfärger nedan – Båtunderhåll.

Myndighetsrekommendationer

Skrovmålet, som var ett samverkansprojekt mellan tolv myndigheter, däribland Transportstyrelsen, Kemikalieinspektionen, Havs- och vattenmyndigheten och Stockholms stads miljöförvaltning, har givit

Rekommendationer till båtägare, båtklubbar och andra verksamhetsutövare: Sanering av bottenfärg som innehåller TBT eller andra farliga ämnen från fritidsbåtsskrov. Återfinns under länken

[Rekommendationer till båtägare, båtklubbar och andra verksamhetsutövare \(transportstyrelsen.se\)](https://transportstyrelsen.se)

och under länken

[Måla båtbotten - du har väl koll på reglerna? - Transportstyrelsen](#) finner du skriften Måla båtbotten – Du har väl koll på reglerna?

Båtunderhåll

Varvsföreningen rekommenderar att samtliga båtbottnar från och med sjösättningen år 2027 bör vara antingen omålade (enbart epoxi) eller målade med biocidfri hård färg även om det finns färger med biocider som av Kemikalieinspektionen godkänts för användning i Östersjön. SMBF har i ett Förbundsnytt/2020 tipsat om den biocidfria bottenfärgen Trilux Hard Eco (en hård 2-komponentfärg som tål att skrubbas). Hempaspeed är en annan biocidfri färg som rönt uppskattning under de senaste säsongerna. International saluför en biocidfri silikonfärg B-Free Explore och Hempel har Silic One som också är biocidfri.

Om en båt har flera förtöjningsplatser får den bara målas med den bottenfärg som är tillåten i det område som har de mest restriktiva reglerna. I Mälaren får inga biocider förekomma.

Information om godkända och icke godkända bottenfärger finns på Kemikalieinspektionens hemsida men den listan innehåller endast godkända färger med biocider varför den inte längre länkas härifrån.

- Istället för att bottenmåla kan båtbotten tvättas 3-4 gånger per säsong i båtbottentvätt. Motorbåtar kan också använda sig av skrovdug mellan bommar. När väl botten är giftfri kan ett annat effektivt sätt vara att gå in i sötvatten några timmar.
- För att undvika eller i vart fall vara medveten om när havstulpanerna kommer kan man prenumerera på Havstulpanvarning. Skicka sms ”havstulpan start” till nummer 71120.
- Tvättning av båtskrovet bör göras i båtbottentvätt där insamling av förorenat tvättvatten görs. Företrädesvis används den båtbottentvätt som finns i hamnen på Hundudden.

- Det är OK att använda båtbottentvätten om den biocidfria färg man använt är hård. För övrigt får ju inte annat än hård färg användas på Hundudden eftersom den andra mjuka färgen sätter sig på slingorna som då färgar av sig på andra båtar.

Båtbottentvätt

Båtbottentvätten som numera – i anledning av BoatWashers konkurs för några år sedan – ägs av Varvsföreningen har medfinansierats genom statsstöd till lokala vattenvårdsprojekt förmedlade av Länsstyrelsen i Stockholm.

Båtbottentvätten kommer även i år att drivas av Victor Boström under bifirman Stockholms båttvätt, www.stockholmsbattvatt.se

I tvätten får numera – efter föreläggande av miljöförvaltningen som fastställts av Länsstyrelsen – enbart båtar som sanerats från samtliga lager av kemiskt verkande antifoulingfärg, alternativt aldrig har målats med dylik färg tillåtas i borsttvätten. I korthet får borsttvätten i hamnen endast användas av båtar som enbart har epoxi eller biocidfri hård färg i alla lager. Inte heller får båtar med kemiskt verkande antifoulingfärg tvättas mekaniskt med borste vid brygga.

För det fall båtbottnen har biocidfärg och således inte får tvättas i båtbottentvätten så återstår endast att lägga presenning på marken, tvätta med hink och svamp och se till att samla upp vattnet och hålla det i den tank som är placerad utanför toaletterna. Eventuella tulpaner och beväxning ska förstås skrapas av och läggas i tunna i miljöstationen men det kanske inte behövs om båtbottnen haft giftfärg på sig.

Båtar som inte är målade alternativt målade med epoxifärg eller hård biocidfri färg kan tvättas med **högtryck** om än inte i samband med upptagning och sjösättning. Det gäller såväl botten som toppen och man bör för övrigt alltid visa stor respekt för båtgrannar när högtryckstvätt används.

Båttvätt

Vid tvätt av båten i övrigt – däck och fribord m.m. – får enligt miljöförvaltningen endast biologiskt nedbrytbara produkter användas. Såvitt jag kunnat se är Grumme såpa och Abnet rengöringsmedel biologiskt nedbrytbara men det finns säkert många fler.

Borttagning av båtbottnenfärg

Om detta handlar Skrovmålets rapport men miljöpolicens lite mer kortfattade råd får stå kvar nedan.

Borttagning av båtbottnenfärg kan göras på bland annat följande sätt:

- Skrapning med hjälp av färgborttagningsmedel och skrapa.
- Slipning med en slipapparat som är ansluten till dammsugare avsedd för ändamålet.

- Blästring får endast ske yrkesmässigt. Varvsföreningen kan ge tillstånd till yrkesmässig blästring på varvsområdet, kontakta miljo@hundudden.se.

Vid all borttagning av färg gäller att åtgärder ska vidtas för att undvika spridning av gifter. Marken under båten skall täckas med presenning (skall läggas dit i samband med upptagning) och vid utförandet av arbetet skall båtens sidor täckas för att undvika spill och läckage. Det kan också finnas behov av att göra ett tak ovanför båten. Vid våt slipning skall vattnet omhändertas och slängas i tanken utanför toaletterna. Allt farligt avfall såsom avskrapningar och damm skall läggas i antingen miljöstationen eller någon av kommunens återvinningsstationer.

Borttagning av bottenfärg kan förstås göras av båtägaren själv men också av inhyrda hantverkare eller av proffs som tar hand om båten och arbetet.

Personligt skydd

Vid underhållsarbete på båten kan både den som utför arbetet och andra i närheten utsättas för mycket giftiga kemikalier. Det kan vara genom inandning av damm eller beröring och det kan komma damm i mun och ögon varför den som utför arbetet bör bära skyddsutrustning i form av andningsskydd, heltäckande kläder, handskar och glasögon. Vid slipning skall andningsskydd med partikelfilter användas. Se mer om andningsskydd på www.andningsskydd.se.

Giftfri båtbottnen

När båtbottnen väl är ren bör den målas med en epoxifärg som skyddar gelcoaten. Därefter kan eventuellt en hård biocidfri färg av en typ som bildar en hård yta målas på eftersom den underlättar den framtida mekaniska rengöringen.

Miljövänliga produkter

Båtägare ska alltid använda de mest miljövänliga produkterna vid underhåll och drift av båten. Det gäller inte bara bottenfärger.

Drivmedel och kemikalier

- Alkylatbensin förordas för bensinmotorer. För lokalisering av tankstationer, se Svenska Båtunionens hemsida, www.batunionen.se
- Miljöglykol/"grön glykol" (propylenglykol) bör användas istället för "vanlig" etylenglykol som är giftig. Kom ihåg att all glykol är giftig (även s.k. miljöglykol) och skall tas om hand innan den kommer till mark eller vatten. Varvsförman använder understundom en organisk antifrostvätska VAKE, som görs på rester från jordbruk; fråga honom gärna därom, men kom ihåg att även den skall tas om hand.
- Miljöanpassade biologiskt nedbrytbara oljor rekommenderas före mineraloljor.
- Använd inte starka och giftiga rengöringsmedel. Använd helst bara vatten och om absolut nödvändigt endast biologiskt nedbrytbara rengöringsprodukter.

- **Glykol, olja, diesel** eller **bensin** får inte tömmas på marken eller i vattnet, men däremot i därför avsedda fat i miljöstationen. Kör helst ur glykolen innan sjösättning (blir bra koll av att motorn fungerar också). Om inte det görs samla upp glykolen med en spann vid avgasröret när motorn startas i sjön. Kom ihåg att all glykol är giftig för mark och vatten – även de som betecknas som miljövänliga.
- Lagg en torkduk under motorn för att suga upp spill eller läckage från motorn vid byte av olja eller oljefilter. Avfall kastas i miljöstationen i behållaren för farligt avfall.
- Töm motorn genom avtappningskranen eller samla upp i en hink bakom ("via") avgasröret. Håll inte ut på marken eller i vattnet.
- Vid byte av kylvätska eller vid konservering ska detta ske under kontrollerad form och med uppsamlingskärl.
- Uppsamlad vätska töms i därför avsedd behållare i miljöstationen för farligt avfall.
- Omhändertagande av **förorenat slagvatten** ska ske genom att en särskild absorbent/upsamlingsduk placeras i kölsvinet/motorrummet och därefter slängs i därför avsedd behållare i miljöstationen.
- Vid vinterförvaring av båten vidtas förebyggande åtgärder för att skydda marken från eventuellt **bränsle- och oljespill** från motor och växellhus.
- Undvik **tomgångskörning** och se till att serva motorn regelbundet vilket bidrar till att hålla nere bränsleförbrukningen.
- På piren respektive pontonen finns s.k. spillboxar. Boxarna innehåller redskap för att minska, förhindra och omhänderta kemikaliespill, exempelvis en absorbentorm som läggs ut i vattnet när diesel läcker ut från båten eller en smidig trasa för oljespill. Hänglåsets kod är densamma som till vägbommen.
- **Vid akuta utsläpp av olja eller andra föroreningar i vattnet eller på varvsplan, placera ut länsar och/eller absorbenter och/eller kontakta Räddningstjänsten, tel. 112. Vid okänt utsläpp i vattnet ring Stockholm Vatten driftcentralen per telefon (dagtid) 08-522 131 00 eller under icke kontorstid SOS Alarm per telefon 08-454 25 70 för hjälp att spåra källan. Kontakta Varvsföreningens miljöansvariga eller annan styrelsemedlem – se Kontakta oss på hemsidan. Du ska också kontakta Stockholms stads miljöförvaltning som har telefonnummer 08- 508 28 800.**
Absorbentmaterial m.m. finns i spillskyddsboxarna på pontonen och piren samt i mastskjulet.

Avfallshanteringsplan

Varvsföreningen har sedan förra året en ny Avfallshanteringsplan för fritidsbåtshamnar, till följd av nya bestämmelser som bland annat medfört att vi inte kan hantera avfall på sätt som skedde till och med år 2023.

Den nya sopstationen är uppförd söder om Miljöstationen och där finns kärl för matavfall och hushållsavfall, vilka båda kommer att tömmas en gång per vecka under säsong. Den tiden är satt av SVOA och kan inte ändras. Övriga kärl i vilka skall kastas färgade och ofärgade

glasförpackningar, metall, plast och papper kommer troligen att tömmas var fjärde vecka. Tills vidare sker tömning efter avrop.

Enligt nya avfallshanteringsplanen har vi kvar **miljostationen för farligt avfall** placerad invid pumpstationen. Där slänger vi oljor, glykol m.m. som vi alltid gjort. Sedan förra året lägger vi även på locken på de s.k. lockfaten, exempelvis de för oljefilter, slagvatten och absorbenter.

Den gamla **containern** är flyttad till plats i närheten av snickarboden och den skall fortsättningsvis användas för s.k. **varvsavfall**, dvs. bland annat trä, sågspån, uttjänta plastdunkar, metall (metallband och spikar m.m.) och större hopfällda/tillplattade kartonger. Presenningar och plast bör vara väl packade eller i mindre delar, alternativt i försluten sopsäck. **Krympplast får inte läggas i containern, båtägare ansvarar själva för bortforsling av denna.**

- I **varvscontainern** slängs **inte** heller sådant som vi har särskilda kärl och fat för i sop- och miljöstationerna. Inte heller slängs här annat som inte hör det sedvanliga båtlivet till. **Observera** dock att skrymmande kartonger från exempelvis systembolag och annat emballage för större saker som tagits till båten kan slängas i varvscontainern eftersom kärlet för papper/kartong annars blir fullt väldigt fort.

Om containern börjar bli full informera gärna varvsförman eller skriv till miljo@hundudden.se

- Alla **hushållssopor** som uppstår vid vistelse på varvet/i hamnen under användandet av båten kastas i kärlet som finns i sopstationen söder om miljöstationen. Där finns det separata kärl för matavfall (brunt/mörkt kärl), hushållsavfall/restavfall, plast, papper, färgade och ofärgade glasförpackningar och metall. På de flesta kärl står det mer detaljerat vad som får och inte får slängas. Det är samma regler som hemma. Det finns en brevlåda med papperspåsar för matavfall uppsatt i närheten av matavfallskärlet. Det kommer mestadels att finnas en stor säck i samma kärl så matavfall som uppstår på varvet kan då slängas direkt utan att först placeras i matavfallspåse.

Enligt SVOA består **hushållsavfall** bland annat av blöjor, bindor, grillpinnar, pennor, tops, bomullservetter, hushållspapper, diskborstar, disktrasor, snus, cigarettfimpar m.m. Uttjänta dörmattor är inte hushållsavfall men passar bra i varvscontainern.

- Håll snyggt och rent i vår fina sopstation både för att det skall vara roligt att gå dit och för att vi inte skall locka djur såsom råttor och fåglar till stationen.
- Båtägare ska **hålla allmänt snyggt och rent** vid såväl uppställningsplatsen (vintertid) som vid bryggplatsen för att inte närmiljön runt Varvsföreningen ska skräpas ner. Varvsföreningen kommer fortsättningsvis att varna dem som inte håller snyggt omkring båten.
- **Toalettavfall** tömmas i sugtömningsstation belägen ytterst på pontonbryggan. Nyckel erfordras. Där finns även en extra slang för tömning av Porta Potti.

Se vidare Varvsföreningens Avfallshanteringsplan för fritidsbåtshamn enligt TSFS 2023:12 daterad den 2 mars 2024, vilken återfinns på föreningens hemsida och i pärmen som finns i Café Bojen.

Har du frågor? Kontakta styrelsen/miljöansvarig.

Stora Hunduddens snabbguide för avfallshantering/ källsortering

Avfallstyp	Slängs i	Var?
Olja och diesel	Särskilt fat	Miljöstationen – på varvsplanen vid pumphuset
Glykol	Särskilt fat	Miljöstationen
Lösningsmedel och bensin	Särskilt fat	Miljöstationen
		OBS! Risk för gnistbildning; jorda behållaren
Batterier, bly	I batteribox	Miljöstationen
Slagvatten och absorbenter	Särskilt fat (lockfat)	Miljöstationen
Matavfall	Brunt/mörkt kärl	Sopstation söder om Miljöstationen
Hushållsavfall/Restavfall	Blått kärl märkt hushållsavfall	Sopstationen
Ofärgat glas	Blått märkt kärl	Sopstationen
Färgat glas	Blått märkt kärl	Sopstationen
Metall	Blått märkt kärl	Sopstationen
Elavfall	Tas med till kommunal återvinningsstation	
Latrin från båtar	Sugtömningsstation	Pontonbryggans nock
Målarfärgsburkar och bortskrapad färg	Särskilt fat (lockfat)	Miljöstationen
Bränsle- och oljefilter	Särskilt fat (lockfat)	Miljöstationen
Plast	Blått kärl märkt Plastförpackningar - mjuka och hårda	Sopstationen
Papper	Blått kärl märkt Pappersförpackningar	Sopstationen

Var noga med att slänga rätt saker i kärlen i sopstationen, i faten i miljöstationen och i varvscontainern.

Finns det inget kärl eller fat som passar just det du vill slänga ta med det till en kommunal återvinningsstation.